

SLOVENSKÁ AGENTÚRA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

implementuje aktivitu

SLOVENSKO-ČESKÁ KONFERENCIA
ZNEČISTENÉ ÚZEMIA 2023

POPRAĎ, 27. – 29. 9. 2023

*Aktivita 5.2.1. KONFERENCIA ZNEČISTENÉ ÚZEMIA sa realizuje v rámci národného projektu
Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

ENVIRONMENTÁLNE ŠKODY VS. ENVIRONMENTÁLNE ZÁŤAŽE

Ing. Zuzana Ďuriančíková

Slovenská agentúra životného prostredia

zuzana.duriancikova@sazp.sk

*Aktivita 5.2.1. KONFERENCIA ZNEČISTENÉ ÚZEMIA sa realizuje v rámci národného projektu
Zlepšovanie informovanosti a poskytovanie poradenstva v oblasti zlepšovania kvality životného prostredia na Slovensku.
Projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu v rámci Operačného programu Kvalita životného prostredia.*

Environmentálna záťaž

- **znečistenie územia** spôsobené činnosťou človeka, ktoré predstavuje závažné riziko pre ľudské zdravie alebo horninové prostredie, podzemnú vodu a pôdu
- **Pôvodca EZ**
 - určenie povinnej osoby
 - vymedzenie práv a povinností pôvodcov EZ

Environmentálna škoda

- chránené druhy a chránené biotopy eu. významu v sieti i mimo siete NATURA 2000
- voda
- pôda s odrazom na zdravie ľudí

- **Pôvodca EŠ**
 - aktívna prevádzková činnosť po 1. 9. 2007
 - príčinná súvislosť medzi škodou/hrozbou a prac. činnosťou

Environmentálna zodpovednosť

Smernica 2004/35/ES o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd

zásada „znečisťovateľ platí“

- znečisťovatelia musia byť identifikovateľní,
- škoda musí byť merateľná,
- príčinná súvislosť medzi znečisťovateľom, jeho pracovnou činnosťou a vzniknutou environmentálnou škodou

- SR transponovala smernicu do **Zákona č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd** a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

Na čo sa zákon vzťahuje ?

- na environmentálnu škodu a bezprostrednú hrozbu environmentálnej škody spôsobenú prevádzkovateľom, jeho pracovnou činnosťou na **biodiverzite, vode a pôde**
 - ✓ objektívna zodpovednosť
 - ✓ subjektívna zodpovednosť
- **environmentálna škoda nezahŕňa škodu na majetku ani na zdraví**
- **zodpovednosť prevádzkovateľa za EŠ prechádza na jeho právneho nástupcu**
- od 1. 7. 2012 zaviedla SR **povinné finančné krytie** zodpovednosti za environmentálnu škodu - § 13
 - určuje sa ako kvalifikovaný odhad na základe predpokladaného rizika z pracovných činností prevádzkovateľa

Na čo sa zákon nevzťahuje ?

- na environmentálnu škodu a bezprostrednú hrozbu takejto škody spôsobenú:

- vojnou alebo vojnovým stavom,
- prírodným javom výnimočnej, neovplyviteľnej a neodvratiteľnej povahy,
- činnosťou s jadrovým rizikom, na ktorú sa vzťahuje osobitný predpis
- znečistením difúzneho charakteru, pri ktorom nie je možné určiť príčinnú súvislosť medzi environmentálnou škodou a pracovnou činnosťou jednotlivých prevádzkovateľov.

- ďalej na činnosti:

- ktorých hlavným účelom je slúžiť obrane štátu alebo medzinárodnej bezpečnosti,
- ktorých výlučným účelom je ochrana pred živelnými pohromami

Uplatňovanie zákona v praxi ?

- komplikované, ojedinelé
- Zákon 359/2007 Z. z. nemá vykonávaciu vyhlášku
- rozsiahlosť problematiky, úzka previazanosť s množstvom osobitných predpisov na úseku OPaK, ochrany vôd a pôdy
- často uprednostnené iné právne rámce → nedosahujú cieľ právneho rámca o environmentálnej zodpovednosti
- prevádzkovatelia – zbavenie sa zodpovednosti likvidáciou svojich spoločností

Informačné zdroje

SAŽP ~ ŽIVOTNÉ PROSTREDIE ~ FONDY EÚ ~ PROJEKTY EÚ ~ ENVIROPORTÁL ~ OBNOVA DOMOV ~ KONTAKT ~

Environmentálne škody

Domov / Životné prostredie / Environmentálne služby

Environmentálne škody

Zákon NR SR č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd o zm. zákonov v znení neskorších predpisov prináša nový aspekt ochrany životného prostia a prirodzené biotopy európskeho významu, voda, pôda a to hlavne formou prevencii prevádzkovateľov. Zákon upravuje podmienky a postup pri environmentálnej zodpovednosti uplatňovaním princípu „znečisťovateľ platí“ v súlade so zásadami trvalo udržateľnej prevádzkovateľom stanovil povinnosti, ktorými sa predchádzajú vzniku environmentálneho škody a určil podmienky vykonania preventívnych a nápravných opatrení na jej odstránenie, zabezpečenia z vlastných finančných zdrojov určených na krytie zodpovednosti pri environmentálnej škody.

Aktivity SAŽP v oblasti environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a náprave environmentálnych škôd

enviroportál
Informačný portál rezortu MŽP SR

English

Environmentálne škody

Zákon NR SR č. 359/2007 Z. z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len PaNEŠ) prináša nový aspekt ochrany životného prostredia na zložkách chránenej prírody a prirodzené biotopy európskeho významu, voda, pôda a to hlavne formou prevencii a zodpovednosti prevádzkovateľov. Zákon upravuje podmienky a postup pri environmentálnej zodpovednosti za environmentálne škody (ďalej EŠ) uplatňovaním princípu „znečisťovateľ platí“ v súlade so zásadami trvalo udržateľného rozvoja. Medzi základné povinnosti prevádzkovateľov patrí vykonanie preventívnych a nápravných opatrení, ako aj povinnosť finančného krytia zodpovednosti za environmentálnu škodu, t.j. na vykonanie prevencie a nápravy škôd, ktoré spôsobí svojou činnosťou na vybraných prírodných zdrojoch.

Zmeny v § 3 a § 33 zákona – účinnosť od 15. 3. 2013!
Zmeny v § 3, § 4 a § 21 zákona – účinnosť od 16. 7. 2013!

Vychodiská

- Dôvodom prijatia tejto smernice je skutočnosť, že v súčasnosti je v Spoločenstve veľa kontaminovaných miest, ktoré predstavujú závažné zdravotné riziká a strata biodiverzity sa v posledných desaťročiach dramaticky zvýšila. Nebezpečím by mohla byť za niekoľko rokov kontaminácia miest a vážne straty biodiverzity v budúcnosti. Prevencia a odstraňovanie environmentálnych škôd v najvyššom možnom rozsahu prispieva k implementácii cieľov a zásad environmentálnej politiky Spoločenstva, ako je uvedené v Zmluve o založení EÚ.
- Základnou zásadou smernice, ktorá sa zameriava aj na nápravu škôd, je, aby sa prevádzkovateľ, ktorého činnosť environmentálnu škodu (EŠ) spôsobila alebo predstavuje bezprostrednú hrozbu vzniku takejto škody, považoval za finančne zodpovedného, a to s cieľom donútiť prevádzkovateľov, aby prijali a vykonali opatrenia a vypracovali postupy na minimalizáciu environmentálnych škôd, čím sa riziko ich finančnej zodpovednosti znižuje.
- Smernica upravuje postup pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd, ktoré môžu spôsobiť prevádzkovatelia svojimi činnosťami. Postupujú sa environmentálne škody vznikajúce na vode, pôde, chránených druhoch a prírodných biotopoch.
- Cieľom smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES je, konkrétne vytvorenie spoločného rámca na prevenciu a odstraňovanie environmentálnych škôd za cenu primeranú pre spoločnosť, ktorý nemôžu členské štáty v dostatočnej miere dosiahnuť samé, a preto je možné ich lepšie dosiahnuť na úrovni Spoločenstva.

PaNEŠ
Informačný systém prevencie a nápravy environmentálnych škôd.

Úvod Podnet Oznámenie Mapa Register Riziko

Informačný systém prevencie a nápravy environmentálnych škôd

Informačný systém prevencie a nápravy environmentálnych škôd zabezpečuje zhromažďovanie údajov a poskytovanie informácií za oblasť environmentálnych škôd, najmä údaje o dátume a mieste vzniku environmentálnej škody, rozsahu poškodenia prírodných zdrojov, o zodpovednom prevádzkovateľovi, o vykonaných opatreniach a finančných nákladoch, prípadne o súdnych konaniach s tým spojených.

Údaje do registra environmentálnych škôd je možné zapísať prostredníctvom formulárov Podnetu on-line (verejnosť) a Oznámenia on-line. Oznámenie môže podať len na to oprávnená osoba (vlastník, správca, nájomca nehnuteľnosti, prevádzkovateľ – právnická osoba, fyzická osoba, alebo mimovládna organizácia, ktorých práva alebo záujmy môžu byť environmentálnou škodou dotknuté), prípadne príslušný úrad (Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie / Slovenská inšpekcia životného prostredia).

Obsah registra environmentálnych škôd bude tvorený z podnetov a oznámení. A to len rozhodnutím potvrdených prípadov environmentálnej škody, resp. bezprostrednej hrozby environmentálnej škody príslušnými úradmi (Okresný úrad, odbor starostlivosti o životné prostredie / Slovenská inšpekcia životného prostredia / Ministerstvo životného prostredia SR).

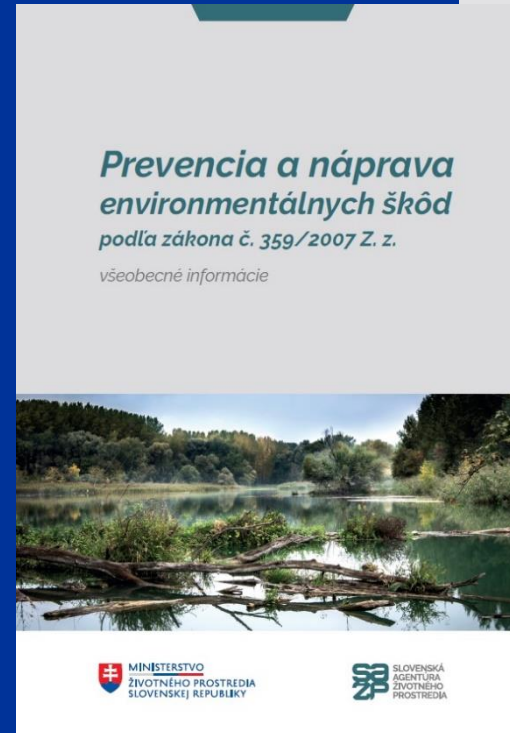
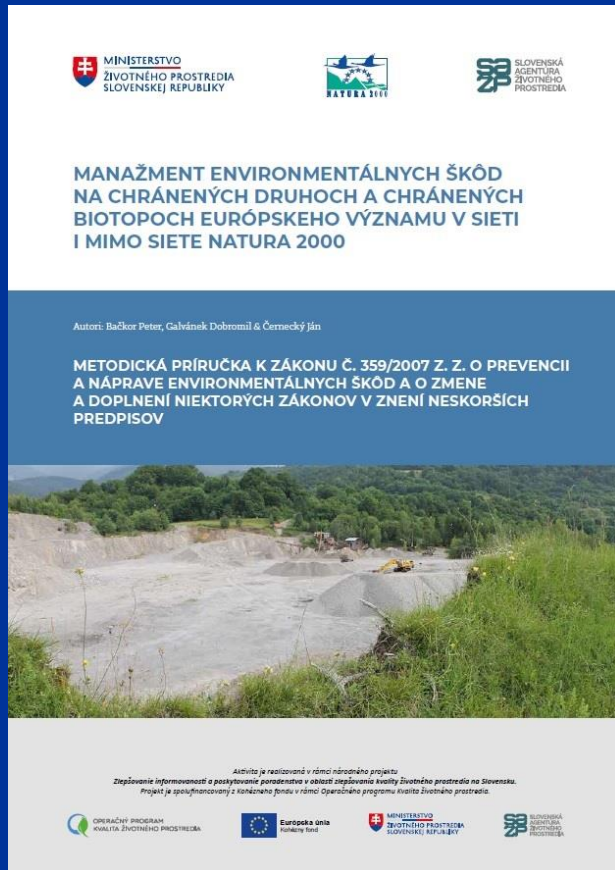
+ ROZHODOVACÍ Kľúč

<https://www.sazp.sk/zivotne-prostredie/environmentalne-sluzby/environmentalne-skody-4017.html>

<https://www.enviportal.sk/environmentalne-skody>

<https://enviskody.enviportal.sk/> (IS PaNEŠ)

Metodické príručky, brožúry

- Príručka pre posúdenie EŠ na vode (VÚVH)
- <https://www.enviroportal.sk/environmentalne-skody/informacne-zdroje>

OPERAČNÝ PROGRAM
KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Európska únia
Kohézny fond

MINISTERSTVO
ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

SLOVENSKÁ
AGENTURA
ŽIVOTNÉHO
PROSTREDIA

Ďakujem za pozornosť

